

Nr 167

L a g

med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare;

given Stockholms slott den 20 mars 1964.

Vi GUSTAF ADOLF, med Guds nåde, Sveriges, Götas och Vendes Konung, göra veterligt: att Vi, med riksdagen¹, funnit gott förordna som följer.

1 §.

Har brott begåtts av någon som vid tiden för brottet ej fyllt aderton år, må, utöver vad som följer av 20 kap. 7 § rättegångsbalken, åklagare besluta att ej tala å brottet,

om den underårige ställes under övervakning jämlikt 26 § barnavårdslagen, omhändertages för samhällsvård enligt 29 § sagda lag eller blir föremål för annan därmed jämförlig åtgärd eller utan dylik åtgärd erhåller särskild tillsyn eller lämplig sysselsättning samt det med skäl kan antagas att härigenom vidtages vad som är lämpligast för hans tillrättaförande, eller om brottet uppenbarligen skett av okynne eller förhastande.

Åtal skall dock väckas, om det finnes påkallat ur allmän synpunkt.

2 §.

Fråga om beslut jämlikt 1 § skall handläggas skyndsamt. Fattas ej sådant beslut, skall åtal väckas utan dröjsmål.

3 §.

Föreligger skälig anledning att ej tala å brott, skall åklagaren, innan han beslutar i ärendet, från barnavårdsnämnden i den kommun, där den underårige vistas, inhämta yttrande, huruvida nämnden vidtagit eller avser att vidtaga åtgärd beträffande den underårige samt huruvida enligt nämndens mening sådan åtgärd kan anses vara lämpligast för hans tillrättaförande.

¹ Prop. 1964:10; L¹U 3; Rskr 79.

Nämndens yttrande skall, om åklagaren begär det eller nämnden finner det erforderligt, även innefatta redogörelse för den underåriges personliga utveckling samt hans vandel och levnadsomständigheter i övrigt.

Det åligger nämnden att avgiva sitt yttrande skyndsamt.

Är brottet ringa, må åklagaren utan att barnavårdsnämndens yttrande inhämtats besluta att ej tala å brottet.

4 §.

Beslut att ej tala å brott skall på lämpligt sätt delgivas den underårige.

Underrättelse om beslutet skall ock, såframt åtgärd av barnavårdsnämnd förutsättes, tillställas denna.

5 §.

Beslut att ej tala å brott må återkallas, såframt skäl äro därtill ur allmän synpunkt.

6 §.

Angående prövning huruvida åtal bör väckas mot den som inskrivits vid ungdomsvårdsskola eller som intagits å allmän vårdanstalt för alkoholmissbrukare är särskilt stadgat.

7 §.

Den som är under aderton år må ej häktas med mindre synnerliga skäl äro därtill.

8 §.

Brottmål, vari talan föres mot någon som ej fyllt tjuogoett år, skall, om å brottet kan följa svårare straff än böter, såvitt möjligt utsättas till handläggning i sådan ordning att målet ej tilldrager sig uppmärksamhet.

Finnes i mål mot den som ej fyllt tjuogoett år, att förhandlingens offentlighet är till uppenbar olägenhet till följd av den uppmärksamhet för vilken den underårige kan antagas bliva föremål, äger rätten förordna att målet skall handläggas inom stängda dörrar. Anses sådant förordnande böra meddelas och är jämväl någon som fyllt tjuogoett år tilltalad i målet, skall rätten, om det finnes kunna ske utan att utredningen avsevärt försvåras, handlägga åtalet mot den underårige såsom särskilt mål.

Utän hinder av beslut som meddelats enligt andra stycket må rätten medgiva tilltalads anhöriga ävensom annan, vilkens närvaro kan väntas bli till nytta, att övervara handläggningen.

9 §.

Ej må den som icke fyllt tjuogoett år dömas till fängelse, skyddstillsyn eller ungdomsfängelse, med mindre den som har vårdnaden om honom, där så lämpligen kunnat ske, blivit hörd i målet. Har i sådant mål personundersökning ägt rum, skall ock personundersökaren höras, om skäl äro därtill.

10 §.

Förekommer i mål mot den som ej fyllt tjuogoett år anledning att döma till annan påföljd än böter, böra för tjänstgöring i nämnd företrädesvis anlitas nämndemän med insikt och erfarenhet beträffande vård och fostran av ungdom.

11 §.

Saknar i fall, som sägs i 10 §, den underårige försvarare, skall offentlig försvarare förordnas för honom, om det icke på grund av sakens beskaffenhet eller eljest finnes uppenbart, att försvarare ej erfordras.

12 §.

Mål mot den som ej fyllt tjuogoett år skall alltid behandlas skyndsamt.

Väckes allmänt åtal mot den som ej fyllt aderton år för brott, för vilket

är stadgat fängelse i mer än ett år, skola, ändå att han ej är häktad, de tidsfrister iakttagas som äro föreskrivna för åtgärd i mål vari den tilltalade är häktad. I stället för den tid av en vecka, som i 45 kap. 14 § rättegångsbalken är föreskriven för hållande av huvudförhandling, skall dock gälla en tid av två veckor.

13 §.

Misstänkes någon hava begått brottslig gärning innan han fyllt femton år må, efter framställning av barnavårdsnämnd eller länsstyrelse, åklagare, om det finnes påkallat ur allmän synpunkt, hos domstol begära prövning huruvida den misstänkte begått gärningen (*bevistalan*).

14 §.

Om *bevistalan* skall vad som gäller beträffande allmänt åtal för brott, för vilket är stadgat fängelse i mer än ett år, äga motsvarande tillämpning. Vad i 24 och 25 kap. rättegångsbalken är stadgat skall dock icke gälla beträffande dylik talan. Sådant rättegångskostnad som avses i 31 kap. 1 § rättegångsbalken skall stanna å statsverket.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1965, då lagarna den 19 maj 1944 (nr 215) om eftergift av åtal mot vissa underåriga och den 20 december 1946 (nr 862) med vissa bestämmelser om mål rörande brott av underårig upphöra att gälla.

Det alla som vederbör hava sig hörsamligen att efterrätta. Till yttermera visso hava Vi detta med egen hand underskrivit och med Vårt kungl. sigill bekräfta låtit.

Stockholms slott den 20 mars 1964.

GUSTAF ADOLF

(L. S.)

(Justitiedepartementet)

HERMAN KLING

